

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

Ieteikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko groza Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 22. pantu**(ECB/2017/18)***(iesniegusi Eiropas Centrālā banka)*

(2017/C 212/04)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

Vispārējā tiesa 2015. gada 4. martā pieņēma spriedumu lietā T-496/11 Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste/Eiropas Centrālā banka (⁽¹⁾). Vispārējā tiesa nosprieda, ka Eiropas centrālajai bankai (ECB) nav vajadzīgo pilnvaru, lai regulētu tīrvērtes sistēmu, t.sk. centrālo darījuma partneru (CDP), darbību. Tādēļ Vispārējā tiesa atcēla ECB 2011. gada 5. jūlijā publicētos Eurosistēmas Pārraudzības politikas pamatprincipus, ciktāl ar tiem attiecībā uz CDP ir noteikta prasība par atrašanos euro zonas dalībvalstī.

Tomēr Vispārējā tiesa norādīja, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 129. panta 3. punktā noteikta parastā grozījumu izdarīšanas procedūra attiecībā uz dažiem Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – "ECBS Statūti") pantiem. Tas ļauj Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc ECB ieteikuma vai Komisijas priekšlikuma grozīt ECBS Statūtu 22. pantu. Vispārējā tiesa atzina, ka ECB jādūdz Savienības likumdevējam grozīt Statūtu 22. pantu, ja ECB uzskata, ka pilnvaras regulēt CDP tai nepieciešamas, lai pienācīgi izpildītu Līguma 127. panta 2. punkta ceturtajā ievilkumā minēto uzdevumu.

Sagaidāms, ka nozīmīgi notikumi globālā un Eiropas līmenī palielinās riskus, kurus tīrvērtes sistēmas un jo īpaši CDP rada maksājumu sistēmu vienmērīgai darbībai un vienotas monetārās politikas īstenošanai, ietekmējot Eurosistēmas galveno mērķi uzturēt cenu stabilitāti.

Nemot vērā minēto, ECB iesniedz šo ieteikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar kuru groza ECBS Statūtu 22. pantu. Saskaņā ar ECBS Statūtu 40.3. pantu ECB Padome šo ieteikumu ir pieņēmusi vienprātīgi. Tas tiks publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

II. VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

Traucējumi CDP darbībā var vairākos veidos ietekmēt Eurosistēmas galveno mērķi uzturēt cenu stabilitāti. Pirmkārt, šādi traucējumi var ietekmēt euro zonas kredītiestāžu likviditātes pozīciju, potenciāli traucējot euro zonas maksājumu sistēmu vienmērīgai darbībai. Tas varētu izraisīt pieprasījuma pēc centrālo banku likviditātes palielināšanos un iespējams radīt grūtības Eurosistēmas vienotas monetārās politikas īstenošanā. Otrkārt, šādi traucējumi var negatīvi ietekmēt to finanšu tirgus segmentu darbību, kuri ir būtiski monetārās politikas transmisijai.

Eiropas Parlaments un Padome 2012. gadā pieņēma Regulu (ES) Nr. 648/2012 (⁽²⁾), cita starpā nosakot normatīvo un uzraudzības regulējumu, lai nodrošinātu, ka CDP ir droši un vienmēr atbilst stingrām organizatoriskajām, uzņēmējdarbības un prudenciālajām prasībām. Šis normatīvais regulējums ietver kolektīvus uzraudzības mehānismus uzraudzības

(⁽¹⁾) ECLI: EU:T:2015:133.

(⁽²⁾) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

kolēģiju veidā, paredzot arī Eurosistēmas līdzdalību, t.sk. stresa situācijās, kurās var būt apdraudēta valūtas stabilitāte. Turklāt ņemot vērā CDP pieaugošo sistēmisko nozīmīgumu, Eiropas Komisija pieņēmusi priekšlikumu regulai par centrālo darījumu partneru atvēršanas un noregulējuma režīmu⁽¹⁾.

Sagaidāms, ka nozīmīgi notikumi globālā un Eiropas līmenī palielinās riskus, kurus tīrvērtes sistēmas un jo īpaši CDP rada maksājumu sistēmu vienmērīgai darbībai un vienotas monetārās politikas īstenošanai, ietekmējot Eurosistēmas galveno mērķi uzturēt cenu stabilitāti.

Pirmkārt, Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības ievērojami ietekmēs Eurosistēmas spēju veikt tās uzdevumus, kā euro emisijas centrālajai bankai. Pašlaik Apvienotajā Karalistē reģistrēti CDP veic euro denominētu darījumu tīrvērti ievērojamā apjomā: euro denominētu repo darījumu aplēstā dienas vērtība un euro denominētu procentu likmju mijmaiņas darījumu atvērtās pozīcijas ir attiecīgi 101 mljrd. euro un 33 trlj. euro (aptuveni 99 % Savienības tirgus)⁽²⁾. Tādējādi nozīmīgi traucējumi, kas ietekmē lielu Apvienotās Karalistes CDP, var izraisīt ievērojamu likviditātes samazināšanos euro zonā. Eurosistēmas spēju kontrolēt un pārvaldīt Apvienotās Karalistes CDP radītos riskus negatīvi ietekmēs tas, ka uz Apvienotās Karalistes CDP vairs neattieksies Savienības centrālo darījuma partneru normatīvais un uzraudzības regulējums saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012. Turklāt pašreizējie ECB un Bank of England mehānismi informācijas apmaiņai un sadarbībai attiecībā uz Apvienotās Karalistes CDP ar nozīmīgu euro denominētu darījumu apjomu balstās uz kolektīvajiem uzraudzības mehānismiem uzraudzības kolēģiju veidā, kas izveidoti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012, bet nevar tos aizstāt. Nākotnē uz Apvienotās Karalistes CDP var attiekties tikai regulējums, kas saskaņā ar minēto regulu piemērojams trešo valstu CDP.

Otrkārt, centrālā tīrvērtē arvien vairāk tiek veikta pāri robežām, un tā kļuvusi sistēmiski nozīmīga. Augstākā līmeņa sanāksmē Pitsburgā 2009. gada septembrī G20 līderi vienojās, ka visu standartizēto ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumu tīrvērtē jāveic, izmantojot CDP. Šo apņemšanos G20 līderi atkārtoti apstiprināja 2010. gada jūnijā un Eiropas Savienībā īstenoja ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 palīdzību. Turklāt Savienības finanšu tirgu integrācija nozīmē, ka CDP no tādiem, kas galvenokārt apkalpo iekšzemes vajadzības un tirgus, attīstījušies par Savienības finanšu tirgiem kritisku infrastruktūru. Šāda attīstība izraisījusi CDP lieluma un nozīmības dramatisku pieaugumu Savienībā un globāli.

Treškārt, 2017. gada 13. jūnijā Eiropas Komisija iesniedza tiesību akta priekšlikumu, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti un to CDP drošumu, kas ir sistēmiski nozīmīgi finanšu tirgiem visā Savienībā⁽³⁾. Komisijas priekšlikuma mērķis ir noteikt uzraudzības iestāžu veiktās uzraudzības pastiprinātu integrāciju un emisijas centrālo banku atbildību, lai atbalstītu plašāku un labāk integrētu kapitāla tirgu attīstību. Tā mērķis ir arī risināt jautājumus, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības, un nodrošināt, ka uz CDP, kuriem ir būtiska sistēmiska loma Savienības finanšu tirgos attiecas aizsardzības pasākumi, kuri noteikti Savienības tiesiskajā regulējumā.

Lai šajā kontekstā nodrošinātu, ka Eurosistēma kā euro emisijas centrālā banka var pildīt uzdevumus, kas tai paredzēti tiesību akta priekšlikumā, ir ārkārtīgi svarīgi, ka tai ir tam nepieciešamās pilnvaras saskaņā ar līgumu un ECBS Statūtiem. Eurosistēmai jābūt pilnvarām kontrolēt un izvērtēt riskus, ko rada CDP, kuri veic tīrvērti nozīmīgam euro denominētu darījumu apjomam. Tam jo īpaši būtu jāietver tiesības apstiprināt normatīvos aktus, lai, cieši sadarbojoties ar citām Savienības iestādēm, pieņemtu saistošus novērtējumus un pieprasītu veikt korektīvas darbības, reaģējot uz riskiem, kas ietekmē Eurosistēmas galvenos uzdevumus un mērķus. Turklāt, lai vajadzības gadījumā aizsargātu euro stabilitāti, ECB jābūt tiesībām pieņemt normatīvos aktus ārpus Regulā (ES) Nr. 648/2012 paredzētā, lai noteiktu papildu prasības CDP, kas iesaistīti euro denominētu darījumu nozīmīga apjoma tīrvērtē.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB uzskata, ka tās pilnvaru regulēt tīrvērtes sistēmu un jo īpaši CDP, atzīšana ir nepieciešama, lai pienācīgi izpildītu Līguma 127. panta 2. punkta pirmajā un ceturtajā ievilkumā minētos tās galvenos uzdevumus.

⁽¹⁾ Priekšlikums Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par centrālo darījumu partneru atvēršanas un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 un (ES) 2015/2365 (COM(2016) 856 final).

⁽²⁾ LCH.Clearnet Ltd CPMI-IOSCO public quantitative disclosure information, 2017. gada janvāris.

⁽³⁾ COM(2017) 331 final.

Ieteikums**“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,
ar ko groza Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 22. pantu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 129. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 40.1. pantu,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas atzinumu (*),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Centrālo banku sistēmā (ECBS) īstenojamie galvenie uzdevumi ietver Savienības monetārās politikas definēšanu un īstenošanu un norēķinu sistēmu vienmērīgas darbības veicināšanu. Šo galveno uzdevumu izpildei būtiska ir droša un efektīva finanšu tirgu infrastruktūra un jo īpaši tūrvērtes sistēmas.
- (2) Lai sasniegtu ECBS mērķus un veiktu tās uzdevumus, Eiropas Centrālā banka (ECB) un valstu centrālās bankas var dot iespējas, un ECB var izdot regulas, lai Savienībā un attiecībās ar citām valstīm nodrošinātu efektīvas un drošas tūrvērtes un norēķinu sistēmas.
- (3) Vispārējā tiesa 2015. gada 4. martā pieņēma spriedumu lietā T-496/11 Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste/Eiropas Centrālā banka (¹), kurā tā nosprieda, ka ECB nav vajadzīgo pilnvaru, lai regulētu tūrvērtes sistēmu darbību. Vispārējā tiesa norādīja, ka Līguma 129. panta 3. punkts ļauj Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc ECB ieteikuma grozīt Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – “ECBS Statūti”) 22. pantu. Tiesa secināja, ka “ECB, ja tā uzskatītu, ka tās pilnvaru regulēt infrastruktūras, kuras veic vērtspapīru darījumu tūrvērti, atzīšana ir nepieciešama, lai pienācīgi izpildītu LESD 127. panta 2. punkta ceturtajā ievilkumā minēto uzdevumu, ir jālūdz Savienības likumdevējam grozīt Statūtu 22. pantu, pievienojot tiešu atsauci uz vērtspapīru tūrvērtes sistēmām”.
- (4) Sagaidāms, ka nozīmīgi notikumi globālā un Eiropas līmenī palielinās risku, ka traucējumi, kuri ietekmē tūrvērtes sistēmas un jo īpaši centrālos darījuma partnerus (CDP), apdraudēs maksājumu sistēmu vienmērīgu darbību un vienotas monetārās politikas īstenošanu, ietekmējot Eurosistēmas galveno mērķi uzturēt cenu stabilitāti.
- (5) Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste 2017. gada 29. martā paziņoja Eiropadomei par savu nolūku izstāties no Eiropas Savienības. Apvienotās Karalistes izstāšanās izraisīs būtiskas pārmaiņas noteiktu sistēmiski svarīgu euro denominētu tūrvērtes darbību regulējumā, pārraudzībā un uzraudzībā, tādējādi negatīvi ietekmējot Eurosistēmas spēju kontrolēt un pārvaldīt riskus norēķinu sistēmu vienmērīgai darbībai un Eurosistēmas monetārās politikas īstenošanai.
- (6) Centrālā tūrvērtē arvien vairāk tiek veikta pāri robežām, un tā kļūst sistēmiski nozīmīga. Ņemot vērā CDP dalībnieku dažādību un to, ka tie sniedz finanšu pakalpojumus visā Eiropā, CDP ir būtiski svarīgi Savienībai kopumā un jo īpaši euro zonai. Tas atspoguļots Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 648/2012 (²), ar ko izveidoti kolektīvi uzraudzības mehānismi uzraudzības kolēģiju veidā, kuru sastāvā iekļautas attiecīgās valstu un Savienības iestādes, t.sk. Eurosistēma savā euro emisijas centrālās bankas statusā.
- (7) Lai risinātu šos jautājumus, Komisija 2017. gada 13. jūnijā iesniedza tiesību akta priekšlikumu, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti un to CDP drošumu, kas ir sistēmiski nozīmīgi finanšu tirgiem visā Savienībā. Lai nodrošinātu, ka Eurosistēma kā euro emisijas centrālā banka var pildīt uzdevumus, kas tai paredzēti tiesību akta priekšlikumā,

(*) *Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts.

(¹) ECLI: EU:T:2015:133.

(²) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

ir ārkārtīgi svarīgi, ka tai ir tam nepieciešamās pilnvaras saskaņā ar līgumu un ECBS Statūtiem. Eurosistēmai jo īpaši jābūt tiesībām apstiprināt normatīvos aktus, lai pieņemtu saistošus novērtējumus un pieprasītu veikt korektīvas darbības, cieši sadarbojoties ar citām Savienības iestādēm. Turklāt, lai vajadzības gadījumā aizsargātu euro stabilitāti, ECB jābūt arī tiesībām pieņemt normatīvos aktus, lai noteiktu papildu prasības CDP, kas iesaistīti euro denominētu darījumu nozīmīga apjoma tīrvērtē.

- (8) ECBS Statūtu 22. pants iekļauts IV nodaļā “ECBS monetārās funkcijas un operācijas”. Tajā uzticētie uzdevumi attiecīgi jāizmanto vienīgi monetārās politikas nolūkiem.
- (9) Šo iemeslu dēļ, grozot ECBS Statūtu 22. pantu, ECB jāpiešķir pilnvaras apstiprināt tiesību aktus attiecībā uz tīrvērtes sistēmām un jo īpaši CDP,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šādu pantu aizstāj ECBS Statūtu 22. pantu:

“22. pants

Tīrvērtes sistēmas un norēķinu sistēmas

ECB un valstu centrālās bankas var dot iespējas, un ECB var izdot regulas, lai Savienībā un attiecībās ar citām valstīm nodrošinātu efektīvas un drošas tīrvērtes un norēķinu sistēmas un finanšu instrumentu tīrvērtes sistēmas.”

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.”

Frankfurtē pie Mainas, 2017. gada 22. jūnijā

ECB prezidents

Mario DRAGHI
